

Podklad pro cvičení ke kapitole 2.2. - prezentace vs. Interpretace

Rozdíl mezi prezentací a interpretací dobře vysvětlil na příkladu používaném v cestovním ruchu Freeman Tilden. Stačí si jen místo návštěvníka dosadit posluchače, investora, či hodnotitele a níže uvedená pravidla se rázem stanou použitelná.

Freeman Tilden, prezentoval 6 základních principů interpretace, které pomáhají rozvíjet mnoho interpretačních programů po celém světě od poloviny 20.století. Jeho ideje se staly standardní praxí v interpretaci v obou oblastech - v kultuře i v přírodě a mnoho škol na nich staví.

Tildenových 6 principů je:

1. Lidé konstruují svoje chápání zážitků a okolního světa podle určitých vzorců a přirovnávají danou situaci k tomu, co důvěrně znají (Moscardo 2000:13). Interpretace by proto měla líčit to, co je znázorněno či popsáno za pomoci něčeho, z osobnosti a životních zkušeností návštěvníka. Protože pokud to, co interpretátor představuje před obecenstvem, nevyvolá v návštěvníkovi proces poznání s oblastí, která je mu důvěrně známá, neprojeví o to návštěvník velký zájem. Cílem je inspirovat lidi. Musíš vyprávět příběh a zacílit ho k něčemu životu (Lassen 1999).

2. Informace sama o sobě není interpretací. Interpretace je odhalení vycházející z informace. Proto je důležité poskytnout návštěvníkům nové informace a předat je způsobem, které návštěvníka inspirují. Je jasné, že pro různé osobnosti se budou tyto způsoby lišit. Při volbě způsobu interpretace je zásadní si uvědomit, že posoudit význam (smysl) je na straně pozorovatele či účastníka, spíše než na objektivní kvalitě samotného objektu.

3. Interpretace je uměním, které spojuje mnoho dalších umění, zda látku interpretovat z hlediska historického, architektonického či vědeckého. Klade to nároky na schopné lidi a komunikační dovednosti. Umění, které Tilden uvádí, je kreativita, nápaditost interpretů prezentovat emoční a zábavnou stránku interpretace (Hammit 1984).

4. Primárním cílem interpretace není poučení, ale spíše provokace. Jednou z primárních odpovědností manažerů dědictví je vyprovokovat v části turistů pozitivní aktivitu. Úkolem interpretů je asistovat návštěvníkům při vytváření svého vlastního vztahu k dědictví, které právě navštívili. Tildenova provokace též znamená fyzicky a mentálně zapojit návštěvníky do interpretačního procesu (Hammit 1984).

5. Interpretace by měla být více holistická spíš než sestavená z několika částí. Hammit (1984) to vysvětluje tak, že interpretace musí být zacílená na celou osobnost, zapojením mnoha různých smyslů a poznávacích rovin informačního procesu. Tilden též odkazuje na holistický přístup v tom smyslu, že veškeré přírodní a kulturní oblasti tvoří v podstatě jeden ekosystém, který je třeba je vnímat jednotně a v jeho celku.

6. Interpretace orientovaná na odlišné návštěvnické skupiny by měla sledovat zásadně odlišné přístupy. Zde Tilden poukazuje na různé stupně schopnosti pochopit historii, kulturní systém a přírodní procesy. Např. děti zpracovávají informace jinak než dospělí a tyto odlišnosti je třeba zvažovat při plánování interpretace.